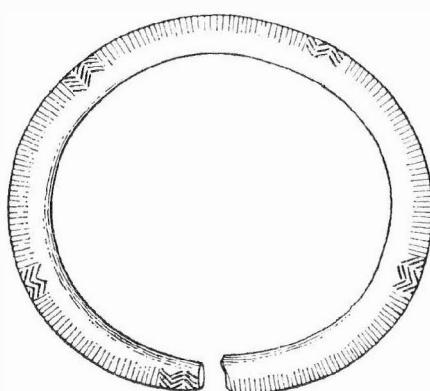

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

M L A D O H R A D I Š T N I P O H Ř E B I Š T Ě V H O D O N Č N Ě

(o k r. Hodonín)

Z D E N Ě K K L A N I C A, A Ú Č S A V B r n o

(Tab. 78)

Při terénních úpravách na náměstí Kl. Gottwalda v Hodoníně byly před radnicí bagrem narušeny kostrové hroby. Na základě telefonického oznámení OO VB v Hodoníně byl na místě proveden 18. VI. 1973 zachraňovací výzkum.

V sondě situované na severní straně výkopu, 8,5 m vzdálené od budovy radnice, bylo odkryto celkem sedm kostrových hrobů. Tyto hroby, dá-li se tak soudit z malého počtu, tvořily jakési řady, orientované severojižním směrem. Většina hrobů měla orientaci SZ—JV. Kostry ležely buď v naťažené poloze, nebo s mírně pokřcenýma nohami.

Hrob č. 2 — jako jediný s nálezy — přinesl šest drobných esovitých záušnic, uložených po třech na obou stranách lebky, které umožňují datovat nálezy rámcově do XI. století.

Jungburgwallzeitliches Gräberfeld in Hodonín (Bez. Hodonín). Bei Terrainherrichtungen auf dem Kl. Gottwald Platz in Hodonín wurden Skelettgräber gestört. Bei der Rettungsgrabung hat man insgesamt sieben Skelettgräber abgedeckt. Grab Nr. 2 — das einzige mit Funden — erbrachte sechs kleine S-förmige Schläfenringe, die je zu drei auf beiden Seiten des Schädels gelegt waren und die es ermöglichen, die Funde rahmenhaft in das XI. Jahrhundert zu datieren.

S L O V A N S K Á M O H E L N I C E V R O C E 1 9 7 3

(o k r. Š u m p e r k)

V I A D I M Ě R G O Š, V l a s t i v ě d n ý ú s t a v, Š u m p e r k

(Tab. 79)

Cílem výzkumné kampaně v roce 1973 po skončení záchranných prací na silničním obchvatu okolo Mohelnice bylo zjistit celkový rozsah pravobřežní části osady. Tomuto úkolu byla podřízena i metodika zemních prací. Na předpokládané ploše byly volně kladeny sondy, kterými byl vymezen západní okraj osídlené plochy.

Nálezová situace se lišila od předchozích kampaní. Celá plocha byla překryta žlutohnědými náplavovými hlínami, dosahujícími do hloubky 50 cm pod dnešním povrchem. Pod ní byla černá kulturní vrstva, která nasedala na sprašové podloží výše na svahu v hloubce 90 cm, blíže k potoku 130 cm. V době výzkumu se ve spodní části v hloubce 120 cm objevila voda a objekty se již také nezahľubovaly. Je pravděpodobné, že již v době slovanské byla zvýšená hladina potoka a byly zde budovány spíše nadzemní objekty. Úroveň terénu v době slovanské byla 50 cm pod dnešním povrchem.

Sondou č. 35 probíhající ve směru sever—jih v délce 85 m a v šířce 1—2,5 m byl zachycen celkový profil osady, ostatní sondy měly rozměry 5×1 m a byl jimi zjištován celkový rozsah zastavěné plochy. Na základě dnešních poznatků lze říci, že osada byla situována podél potůčku na ploše 200×50—100 m, na které se plynule přesouvala v 10.—1. pol. 13. stol. Obdobně jako v minulých letech nejsou všechny objekty současné a bude předmětem dalšího studia stanovit jejich přesné stáří. Nejzajímavější je jáma 229/I, která se částečně zahľubovala do spraše a v její výplni byly vrstvičky tuhy. Na základě předběžného rozboru materiálu je patrné, že náleží do 1. pol. 12. století a je starší než komplex hrncířských dílen, vysunutých na východní okraj osady. Jáma byla překryta nadzemní stavbou, ze které se zachovaly pruhy mazanice. V úzké sondě byla zachycena pouze její část a nebylo možné stanovit její přesné rozměry. Ostatní objekty byly menší, užitného charakteru a tři se podařilo určit již na úrovni původního terénu v černé kulturní vrstvě, od které se odlišovaly nahromaděním kamenů, střepů a kostí.

V objektech bylo nalezeno velké množství keramických zlomků obdobných tvarů jako v minulých letech. Největší část tvořily bezuché hrnce se vzhůru vytáženými okraji, zdobené žlábky, zhotovené z materiálu s příměsí tuhy, v procentuálním zastoupení pak následovaly masivní zásobnice s různě profilovanými okraji, sporadicky se vyskytly ploché talíře. Na dnech hrnců se často vyskytuje značky a opět se objevil na několika střepech motiv ruky.

Výzkumem byly také zachyceny pozůstatky z doby laténské. Celkový rozsah osady nebyl zjištěn. Nálezy se koncentrovaly v černé vrstvě těsně nad spraší, zahľubovaly se jen tři žlábky, které se nepodařilo v úplnosti odkrýt. V materiálu opět převládají situly, zhotovené z tuhové hlíny, s ovalenými okraji a misky s dovnitř zataženým okrajem.

Slawisches Mohelnice im Jahre 1973 (Bez Šumperk). Ziel der Grabungskampagne im Jahre 1973, nach Beendigung der Rettungsarbeiten auf der Strassenführung um Mohelnice, war den Gesamtumfang des Niederlassungsteiles am rechten Ufer festzustellen. Die Fundsituation unterschied sich von den vorhergehenden Jahren. Die ganze Fläche war von gelbbraunen Erdanschwemmungen bis in eine Tiefe von 50 cm ober der heutigen Oberfläche überdeckt. Darunter war die schwarze Kulturschicht, die auf dem Lössliegenden höher im Hange, in einer Tiefe von 90 cm, näher zum Bach 130 cm, aufsass. Das Terrainiveau zur slawischen Zeit befand sich 50 cm unter der heutigen Oberfläche.

Durch die Sonde Nr. 35, die in Nordrichtung in einer Länge von 85 m und in einer Breite von 1—2,5 m verlief, hat man das gesamte Profil der Niederlassung erfasst. Aufgrund der heutigen Erkenntnisse kann gesagt werden, dass sich die Niederlassung längs des Baches auf einer Fläche von 200×100 m erstreckte, auf der sie sich dauernd im 10. — in die 1. Hälfte des 13. Jahrhunderts verschob. Gleich wie in den vergangenen Jahren sind nicht alle Objekte gleichzeitig und es wird Gegenstand des weiteren Studiums sein, ihr genaues Alter zu bestimmen. Am interessantesten ist Grube 229/I., die teilweise in den Löss eingetieft war; in ihrer Ausfüllung waren Graphitschichten. Rahmenhaft können wir sie in die 1. Hälfte des 12. Jahrhunderts einreihen und sie ist älter als der Komplex von Töpfereiwerkstätten, die am östlichen Rand der Niederlassung vorgeschoben waren. Die Grube war von einem oberirdischen Bau überdeckt, von dem Lehmbeurwurfstreifen erhalten blieben. Die anderen Objekte waren kleiner, hatten einen Gebrauchscharakter und drei gelang es bereits am Niveau des ursprünglichen Terrains in der schwarzen Kulturschicht zu bestimmen.

In den Objekten fand man eine grosse Menge keramischer Bruchstücke, von einem ähnlichen Charakter, wie in den vergangenen Jahren. Den grössten Teil bildeten henkellose Töpfe, weniger waren massive Vorratsgefäße und sporadisch kamen flache Teller vor.

Bei der Grabung erfasste man auch Überreste aus der Latènezeit. Das gesamte Ausmass der Niederlassung konnte nicht festgestellt werden. Die Funde konzentrierten sich in einer schwarzen Schicht knapp ober dem Löss, es waren nur drei Gräbchen eingetieft, die man nicht abdecken konnte.

SLOVANSKÉ ŽÁROVIŠTĚ V LIPOVÉ (okr. Gottwaldov)

STANISLAV STUCHLIK, AÚ ČSAV Brno

V létě 1973 byl prováděn zachraňovací výzkum v trati „Starý háj“ na katastru obce Lipová v okrese Gottwaldov. Lokalita, ležící uprostřed smíšeného lesa, je známa již z dřívějších let. Rozkládá se zde slovanský mohylník, který je tvořen dvěma malými skupinami mohyl¹. Na nalezišti upozornil V. Švihálek ze Slavičína, který pod vyvráceným pařezem zpozoroval přepálenou hlínu a uhlíky. Tento objekt leží uprostřed skupiny tří mohyl.

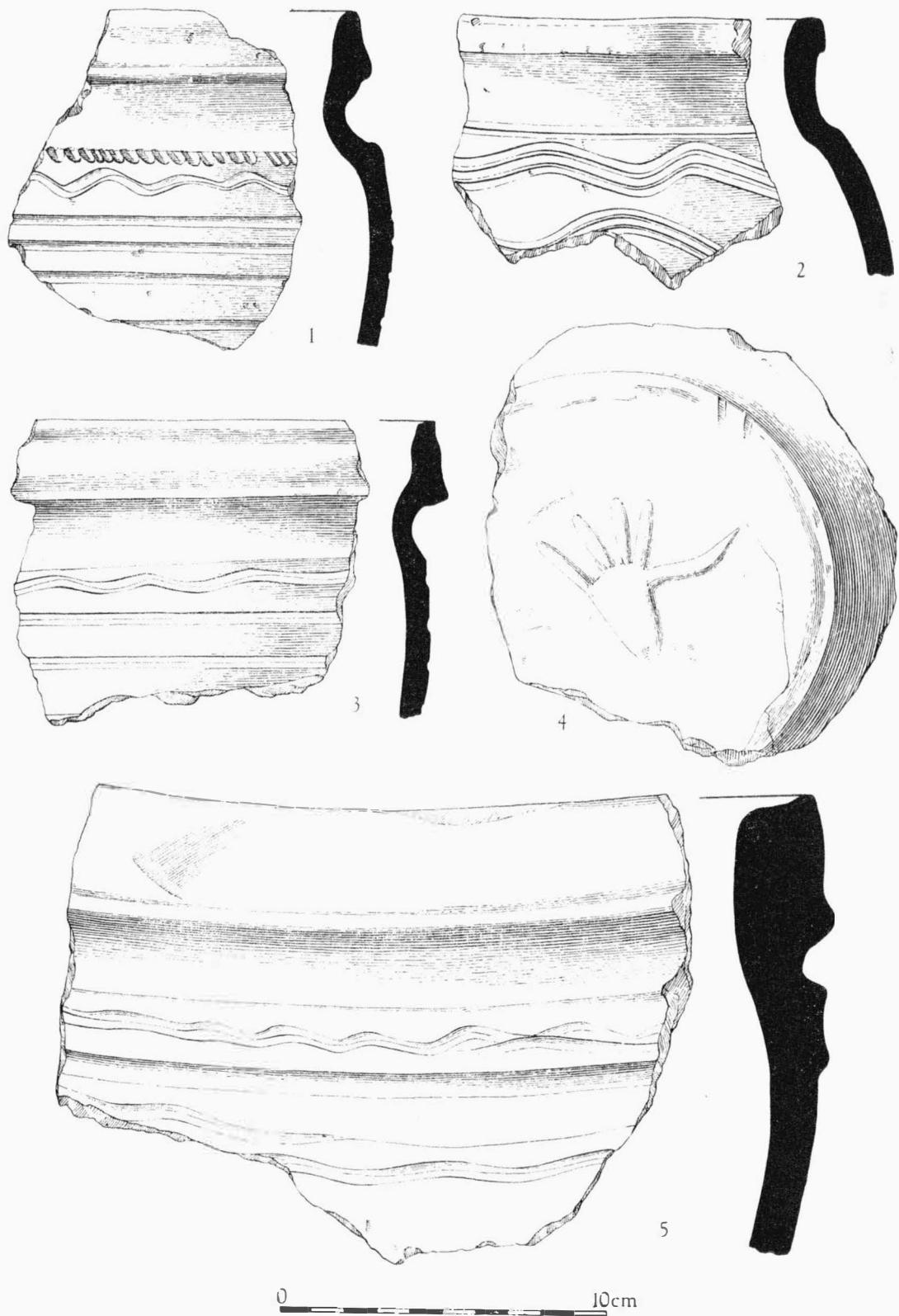
V hloubce 30 cm pod dnešním povrchem byl odkryt nepravidelný obdélníkový objekt, orientovaný přibližně JZZ—SVV. Jeho délka byla 4,5 m a jeho šířka se pohybovala mezi 70 až 90 cm. Objekt byl tvořen slabou vrstvou do červena vypálené hlíny. Ve východní části objektu bylo větší množství drobných kamenů, které však netvořily souvislou vrstvu. Jeho střední část byla zničena vyvráceným pařezem. V západní části leželo rovnoběžně vedle sebe několik zbytků ohořelých dřev, které byly orientovány ve směru objektu. Objekt byl velmi plynký a jeho hloubka činila 10 až 15 cm. Z jeho výplně se podařilo zachránit pouze kousky mazanice a zbytky uhlíků. Objekt sice neobsahoval žádný materiál vhodný pro datování, avšak z jeho polohy uprostřed slovanského mohylníku lze uvažovat o jeho příslušnosti k tomuto mohylníku.

Poznámka:

¹ V. Dohnal, Slovanský mohylník u Slavičína, okr. Gottwaldov, Sborník AÚ ČSAV Brno II. 1963, 67—69.

Slawische Brandstätte in Lipová. (Bez. Gottwaldov). Im Sommer 1973 wurde die Rettungsgrabung eines gestörten Objektes inmitten einer slawischen Hügelgrabstätte in der Flur „Starý háj“ im Kataster der Gemeinde Lipová im Bezirk Gottwaldov durchgeführt. Bei der Grabung deckte man ein ungefähr rechteckiges Objekt ab, dessen Länge 4,5 m betrug und die Breite schwankte zwischen 70 bis 90 cm. Das Objekt bildete eine Schicht rot gebrannter Erde, in der eine grössere Menge von kleinen Steinen und verkohlten Holz war. Das Objekt kann man in Verbindung mit der slawischen Hügelgrabstätte bringen, in deren Mitte es angebracht war.

Tab. 79

Mohelnice (okr. Šumperk). Ukázky keramiky ze slovanského sídliště. — Keramika auswahl aus der slawischen Siedlung.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktori: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, L. Trávníčková, M. Bálek

Na titulním listě: bronzový náramek lužické kultury z Býkovic

Tiskem: TISK, národní podnik, Brno, provozovna 34, Gottwaldova 21

Evidenční číslo: ÚVTEI — 73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodlené